

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه شیراز

انتشارات دانشگاه شیراز

۴۷۰

بیهوشی کاربردی در دامپزشکی

تألیف

دکتر ناصر وصال

متخصص بیهوشی و مراقبت‌های ویژه دامپزشکی

استاد گروه علوم درمانگاهی دانشکده دامپزشکی

دانشگاه شیراز

چاپ اول

۱۳۹۳

سروشناسه	: وصال، ناصر، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام	: بیهوشی کاربردی در دامپزشکی / تالیف ناصر وصال.
مشخصات نشر	: شیراز: دانشگاه شیراز، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۴۲۴ ص: مصور، جدول، نمودار
شابک	: 978-964-462-498-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
پادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: بی هوشی دامها
شناسه افزوده	: دانشگاه شیراز
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ۹ SF /۹۱۴ و ۶ ب
رده بندی دیوبیس	: ۶۳۶/۰۸۹۷۹۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۷۱۳۶۶

بیهوشی کاربردی در دامپزشکی

تالیف: دکتر ناصر وصال

ویراستار و صفحه آوا: زینب دعفانی

طرح جلد: دکتر اصغر مقیسه

چاپ اول: ۱۳۹۳

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۶۰۰۰ ریال

(حق چاپ برای مرکز نشر دانشگاه شیراز محفوظ می باشد.)

شورای انتشارات دانشگاه شیراز

دکتر احمد عربان

معاون پژوهشی دانشگاه و رئیس شورای انتشارات

دکتر محمد علی رنجبر

رئیس مرکز نشر دانشگاه

دکتر حبیب احمدی

دانشکده اقتصاد، مدیریت و علوم اجتماعی

دکتر مظفر اسدی

دانشکده علوم

دکتر محمد امامی

دانشکده حقوق

دکتر حسن ایزدی

دانشکده هنر و معماری

دکتر محمد جواد سلمان پور

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

دکتر نجفعلی کریمیان

دانشکده کشاورزی

دکتر ایوب کریمی جشنی

دانشکده مهندسی

دکتر محمد علی گودرزی

دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی

دکتر مهدی محبی فانی

دانشکده دامپزشکی

فهرست مطالب

عنوان		صفحه
		مقدمه
۱- تاریخچه و معاینه فیزیکی قبل از بیهوشی		ز
۲- آرامبخشی و پیش‌بیهوشی		۱
۳- بی‌حسی موضعی		۱۷
۴- بیهوشی تزریقی		۳۳
۵- بیهوشی استنشاقی		۵۳
۶- دستگاه بیهوشی استنشاقی		۶۷
۷- لوله‌گذاری نای		۷۹
۸- سوندگذاری وریدی		۹۱
۹- مراقبت‌های حین بیهوشی		۱۰۷
۱۰- کاپنوگراف و پالس اکسی متري		۱۱۵
۱۱- بازگشت از بیهوشی		۱۳۵
۱۲- داروهای ضد درد		۱۴۵
۱۳- مایع درمانی		۱۵۱
۱۴- انتقال خون		۱۶۹
۱۵- دستگاه تنفس مصنوعی		۱۸۷
۱۶- پیش‌درمانی با اکسیژن		۱۹۷
۱۷- بیهوشی در سگ		۲۰۷
۱۸- بیهوشی در نژادهای مختلف سگ		۲۱۱
۱۹- بیهوشی در گربه		۲۲۳
۲۰- بیهوشی در اسب		۲۲۹
۲۱- بیهوشی صحرایی در اسب		۲۳۹
۲۲- بیهوشی در اسب مبتلا به کولیک		۲۵۷
۲۳- بیهوشی در کره اسب		۲۶۳
		۲۷۱

۲۷۷	- بیهوشی در گره مبتلا به پارگی مثانه
۲۸۱	- بیهوشی در لاغ و قاطر
۲۸۵	- بیهوشی در نشخوارکنندگان
۲۹۷	- بیهوشی در پرندهگان
۳۱۱	- بیهوشی در جراحی سزارین
۳۱۹	- بیهوشی در نوزادان و حیوانات مسن
۳۲۷	- بیهوشی در حیوانات چاق و لاگر
۳۳۳	- بیهوشی در بیماری‌های تنفسی
۳۳۹	- بیهوشی در جراحی چشم
۳۴۵	- بیهوشی در دندانپزشکی
۳۵۱	- بیهوشی در بیمار مبتلا به پیومتر
۳۵۵	- بیهوشی در حیوانات ضرب‌دیده
۳۶۷	- معذوم‌سازی
۳۷۳	ضمایم
۳۸۱	منابع - برای مطالعه بیشتر

ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدائی

نروم جز به همان ره که توام راهنمایی

با گذشت حدود ۵ سال از زمان انتشار چاپ سوم کتاب اصول بیهوشی دامپزشکی، ضرورت تدوین کتابی کاربردی در زمینه بیهوشی دامپزشکی احساس می‌شد. مطالب کتاب حاضر بیشتر بر اساس سوالات مطرح شده توسط دانشجویان دکترای عمومی و تخصصی نوشته شده و سعی شده است برخی مطالب کلیدی و مهم، در قالب سوال مطرح و پاسخ داده شود.

با توجه به هدف کاربردی بودن مطالب، تا حد امکان از ذکر داروها و امکاناتی که در حال حاضر در بیهوشی دامپزشکی ایران مطرح نیست، خودداری شده است. به عنوان مثال در مورد داروهای استنشاقی نیتروزاسید، دسفلوران و سیوفلوران یا داروهای تزریقی جدید مانند اتومیدات و الفاکسالون مطلبی ذکر نشده است. از طرف دیگر دستگاههایی که به تدریج در دسترس گلینیک‌های دامپزشکی قرار می‌گیرند از جمله پالس اکسی مترا، کاپنوگراف، پمپ سرنگ و ونتیلاتور در کتاب حاضر مورد توجه قرار گرفته‌اند. در خصوص مکانیسم عمل داروهای مختلف نیز لازم است خواننده به منابع دیگری مراجعه نماید.

امید آن که این کتاب بتواند، با به روز کردن اطلاعات کاربردی در زمینه بیهوشی دامپزشکی، نیاز دانشجویان و دامپزشکان را برطرف سازد.

دو کس رنج بیهوده برداشته بودند و سعی بی فایده کردند: یکی آن که اندوخت و نخورد و دیگر آن که آموخت و نکرد.

علم چندان که بیشتر خوانی

چون عمل در قو نیست نادانی

(گلستان سعدی)

در «مصلیت‌نامه عطار» چنین آمده است که: «کسی در روز برف برای مرغان صحراء دانه می‌پاشید. یکی او را گفت: دانه‌ای که در این وقت می‌پاشی سبز نمی‌شود. گفت: کشت حقیقی این است که من می‌کنم». این کتاب به این امید نوشته شده است که شاید، روزی، سطری از آن، مشکلی را بگشاید.

و من الله التوفيق و عليه التکلان

ناصر وصال

شیراز، اردیبهشت ماه ۱۳۹۳